

کار آفرینی سبز و توسعه پایدار

مهندس خدیجه صفری

(کارشناس ارشد مدیریت محیط زیست، مدرس دانشگاه علمی کاربردی)

دکتر عزیزا... دینی

(دکترای مدیریت کار آفرینی، هیات علمی دانشگاه فرهنگیان)

چهارمین دوره کارگاه تخصصی

۱۳۹۶

کارآفرینی سبز و توسعه پایدار

نویسنده

خدیجه، صفری

عزیزالله رودینی

ناشر

سخنوران

صفحه آرای و طراحی جلد

سخنوران

سال و نوبت چاپ

بهار ۱۳۹۶ اول

شمارگان

۱۰۰۰ نسخه

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۳۹۴-۰

کلیه حقوق این اثر
محفوظ می باشد.

قیمت

۱۲۰۰۰ تومان

سرشناسه : صفری، خدیجه، ۱۳۵۸ -

عنوان و نام پدیدآور : کارآفرینی سبز و توسعه پایدار / مولفین خدیجه صفری، عزیزالله رودینی.

مشخصات نشر : تهران : سخنوران، ۱۳۹۶.

تعداد صفحات : ۱۹۴ ص. - صور. جدول.

شابک : 978-600-455-394-0

ویراست : هریست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه: ص: ۱۸۷.

موضوع : کارآفرینی

موضوع : Entrepreneurship

موضوع : خلاقیت

موضوع : Creative ability

موضوع : کارآفرینی - مباحث مذهبی - اسلام

موضوع : Islamic aspects of Entrepreneurship --

شناسه افزوده : رودینی، عزیزالله -

رده بندی کنگره : HBD ۱۳۹۶۶۱۵۵۵۲

رده بندی دیویی : ۰۴/۳۳۸

شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۵۵۵۶۰

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، بعد از فرصت، شماره ۱۴۰۷
تلفن: ۰۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳ (svnpub@gmail.com)

پیشگفتار ۱۳

بخش اول ■ ۱۷

آشنایی با دنیای کارآفرینی

فصل اول: تعاریف و مفاهیم کارآفرینی ۱۹

۲۰ مقدمه

۲۱ تعریف کارآفرینی

۲۳ تأثیر آموزه‌های دینی در تقویت فرهنگ کارآفرینی

۳۰ مفهوم و اهمیت کارآفرینی

۳۳ کارآفرین کیست ؟

۳۹ ویژگی‌های خصیصه کارآفرینان

۴۰ تئوری LOD

۴۲ نقش‌های کارآفرین

۴۳ انواع کارآفرینی

۴۵ کارآفرینی اجتماعی

۴۵ کارآفرینی ارزشی، مفهومی، دیدگاه توسعه اقتصادی

۴۶ ویژگی‌های مهم یک کارآفرین موفق

۴۶ ۱. عزت نفس

۴۶ ۲. توفیق طلبی

۴۷ ۳. استفاده از فرصت‌های موجود

۴۷ ۴. مرکز کنترل درونی

۴۷ ۵. هدف‌گرا

۴۷ ۶. مثبت اندیشی

۴۷ ۷. تمایل به ریسک و مخاطره

۴۷ ۸. قدرت تحمل ابهامات

۴۸ ۹. انگیزه درونی بالا

۴۸ عناصر فرآیند کارآفرینی

۴۸ ۱. خودارزیابی و کسب آمادگی

۴۸ ۲. شناسایی و ارزیابی فرصت

۴۸ ۳. نوآوری و ایده‌یابی

۴۹ ۴. تدوین طرح کسب و کار

۴۹ ۵. تامین منابع مورد نیاز

۴۹ ۶. تاسیس و راه‌اندازی کسب و کار

۴۹ ۷. اداره کسب و کار و تثبیت آن

۴۹ مهم‌ترین اجزای فرایند کارآفرینی

۵۰ تشخیص فرصت‌های کارآفرینی

۵۰		خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی
۵۳		اهمیت، ضرورت و نقش خلاقیت
۵۳		الف) نقش و اهمیت خلاقیت و نوآوری از جنبه کلی و عمومی :
۵۳		ب) نقش و اهمیت خلاقیت و نوآوری از جنبه فردی :
۵۳		ج) نقش و اهمیت خلاقیت و نوآوری از جنبه سازمانی :
۵۴		مهارت‌های خلاقیت
۵۵		فرایند خلاقیت
۵۶		روش‌های خلق ایده
۵۷		غربال کردن ایده‌ها
۵۸		♦ نتیجه‌گیری
۶۰		سوالات پایانی فصل اول
۶۰		فعالیت عملی فصل اول
۶۱		فصل دوم: اهمیت کارآفرینی در دای مدرن
۶۲		مقدمه
۶۳		سه مرحله تکاملی در جامعه بشری
۶۴		سه انقلاب در جامعه اطلاعاتی
۶۴		انقلاب دیجیتال
۶۴		انقلاب اینترنتی
۶۴		انقلاب کارآفرینی
۶۵		سیر تاریخی کارآفرینی
۶۵		دوره ی اول : قرون ۱۵ و ۱۶ میلادی (صاحبان پروژه‌های بزرگ)
۶۵		دوره ی دوم : قرن ۱۷ میلادی (مخاطره پذیری)
۶۶		دوره ی سوم : قرون ۱۸ و ۱۹ میلادی و اوایل قرن بیستم
۶۶		دوره ی چهارم : دهه‌های میانی قرن بیستم میلادی (نوآوری)
۶۶		دوره ی پنجم : دوران معاصر (از ۱۹۸۰ میلادی تاکنون) رویکرد چند جانبه
۶۷		تا دهه ۱۹۸۰ سه موج وسیع، موضوع کارآفرینی را به جلو رانده است :
۶۷		سابقه کارآفرینی در دنیا
۷۰		سابقه کارآفرینی در ایران
۷۱		سابقه کارآفرینی در دانشگاه‌های کشور
۷۲		موانع کارآفرینی
۷۲		عوامل کلیدی و آثار و منافع کارآفرینی
۷۳		مشخصات محیط‌های جذاب برای کارآفرینی
۷۴		عوامل انگیزشی موثر بر کارآفرینی
۷۴		۱- شرایط اقتصادی و بازاری :
۷۴		۲- ساختار و بویایی صنعت :

۷۵	۳- چارچوب قوانین و مقررات
۷۵	۴- سرمایه‌های اجتماعی
۷۵	۵- جنبه‌های انگیزشی فردی مربوط به کارآفرین
۷۵	پیامدهای کارآفرینی
۷۶	کارآفرینی، پایه‌های شکل‌گیری اقتصاد نوین
۷۶	۱- رشد اقتصادی
۷۷	۲- اشتغال زایی
۷۷	۳- ایجاد و رشد تکنولوژی
۷۸	۴- ایجاد صنایع نو
۷۸	۵- تجرب اقتصاد و اجتماعی
۷۹	نتیجه‌گیری
۸۱	سوالات پایانی فصل دوم
۸۱	فعالیت عملی فصل دوم

بخش دوم ■ ۸۳

آشنایی با اکولوژی و محیط زیست

۸۵	فصل سوم: تعاریف و مفاهیم عمده اکولوژی و محیط زیست
۸۶	مقدمه
۸۷	تعریف محیط
۸۸	تعریف محیط زیست
۸۹	انواع محیط زیست
۸۹	۱- محیط زیست طبیعی
۹۰	۲- محیط زیست مصنوعی
۹۰	۳- محیط زیست اجتماعی
۹۱	۴- اکولوژی (محیط‌شناسی)
۹۲	اکوسیستم (نظام زیستی)
۹۳	انواع اکوسیستم
۹۳	ساختار یک اکوسیستم
۹۳	بیوسفر (زیست‌سپهر)
۹۴	اتمسفر و تروپوسفر
۹۵	لیتوسفر و پدوسفر
۹۵	هیدروسفر
۹۶	زیستگاه و آشیان اکولوژیکی
۹۶	میدان اکولوژی
۹۷	انرژی در اجزاء زنده کره زمین

۹۷	۱- فتوستیز
۹۸	۲- تنفس
۹۸	زنجیره غذایی و شبکه غذایی
۱۰۰	- گیاه خواران
۱۰۱	- گوشتخواران
۱۰۱	- همه چیز خواران
۱۰۱	سیر مواد در چرخه‌های زمین - شیمیایی - زیستی (بیوژئوشیمیایی)
۱۰۲	جمعیت
۱۰۲	آلودگی‌های محیط زیست
۱۰۳	ارتباط اکولوژی با سایر علوم
۱۰۵	صفات بوم‌شناسی
۱۰۵	گرمایش جهان
۱۰۶	• نتیجه‌گیری
۱۰۸	پرسش‌های فصل سوم
۱۰۸	فعالیت عملی فصل سوم
۱۰۹	فصل چهارم: اهمیت حفظ و حمایت از محیط زیست در دنیای مدرن
۱۱۰	مقدمه
۱۱۲	تاریخچه اهمیت حفاظت از محیط زیست
۱۱۵	نخست، نگرش اخلاقی
۱۱۵	دوم، نگرش توسعه پایدار
۱۱۵	وضعیت فعلی محیط زیست
۱۱۷	بالا بردن سواد زیست محیطی در سطح عموم
۱۱۸	اصل ۵۰ قانون اساسی
۱۱۹	• نتیجه‌گیری
۱۲۲	سوالات پایانی فصل چهارم
۱۲۲	فعالیت عملی فصل چهارم

بخش سوم ■ ۱۲۳

نقش کارآفرینی در توسعه پایدار

۱۲۵	فصل پنجم: بررسی رابطه کارآفرینی و محیط زیست
۱۲۶	مقدمه
۱۲۸	کارآفرینی زیست محیطی یا کارآفرینی سبز
۱۳۰	ترویج و توسعه مشاغل و کارآفرینی سبز

۱۳۵	نقش و اهمیت آموزش و ترویج کارآفرینی سبز در توسعه ملی
۱۴۳	گسترش کارآفرینی سبز
۱۴۳	مزایای کارآفرینی سبز
۱۴۶	نتیجه گیری
۱۵۰	سوالات پایانی فصل پنجم
۱۵۰	فعالیت عملی فصل پنجم
۱۵۱	فصل ششم: کارآفرینی سبز و توسعه پایدار
۱۵۲	مقدمه
۱۵۳	مفهوم توسعه پایدار
۱۵۵	اهداف توسعه پایدار
۱۵۶	ابعاد و شاخص‌های توسعه
۱۵۶	۱- توسعه اقتصادی
۱۵۸	۲- توسعه اجتماعی
۱۵۹	۳- توسعه سیاسی
۱۵۹	۴- توسعه انسانی
۱۶۲	۵- توسعه فرهنگی
۱۶۳	۶- توسعه ملی
۱۶۴	جایگاه کارآفرینی در فرآیند توسعه
۱۶۶	عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی
۱۷۱	برخی سیاست‌های دولت‌ها برای توسعه کارآفرینی - از نگاه CFAI
۱۷۲	جایگاه کارآفرینی در رشد اقتصادی و توسعه پایدار با رویکرد غنای ملی
۱۷۵	مدیریت جهادی و توسعه پایدار
۱۷۷	توسعه مشاغل سبز
۱۷۹	مشاغل سبز، کارآفرینی، حفظ محیط زیست و توسعه پایدار
۱۸۳	نتیجه گیری
۱۸۶	پیشنهادهای
۱۸۸	سوالات پایانی فصل ششم
۱۸۸	فعالیت عملی فصل ششم
۱۸۹	منابع

خداوند متعال می‌فرماید :

«إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ»

یعنی ما هر چیز را به اندازه خلق کردیم .

(سوره قمر، آیه ۴۹)

پس هر چیز مقدار و حدودی دارد و بایستی بطور صحیح و درست بهره برداری شود تا نابود و منوّم نگردد . چرا که این ثروتهای طبیعی فقط به این نسل تعلق ندارد. بلکه این اندوخته‌ها به نسلهای بعد از ما نیز تعلق دارند.

در سالهای اخیر با پیشرفتهای جهان در زمینه تکنولوژی / فناوری و به موازات آن افزایش روزافزون جمعیت، شاهد استفاده بی‌رویه از منابع طبیعی هستیم. صنایع مختلف با سرعت چشم گیری در حال استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و ایجاد آلودگی‌های مختلف و به خطر انداختن اکوسیستم‌ها هستند. انرژی‌های تجدیدناپذیر در پایان هستند و بحران‌های زیست محیطی هر روز در گوشه‌ای از جهان بر نگرانی‌های بشری افزاید. از آنجا که با جهانی شدن محصولات و صنایع، می‌توان گفت که سرنوشت تمام کشورها در زمین‌های مختلف و از جمله در بحران‌های زیست محیطی با یکدیگر گره خورده و حیات بشر بستگی به توجه به محیط زیست مشترک انسان‌ها دارد، نیاز به یک همکاری مشترک بین المللی در این زمینه احساس می‌شود. مطالعات تجربی نشان داده است که استفاده از تکنولوژی‌های کارآمد در طولانی مدت سبب ایجاد ارزش افزوده برای کل جامعه و حتی کل کره خاکی خواهد شد. این امر نیازمند وجود کارآفرینانی است که این فرصت‌ها را کشف و بهره برداری و هم چنین جهت استفاده عمومی مردم آن را عرضه می‌کنند. در این میان کارآفرینانی که با دغدغه حفظ و حمایت از محیط زیست در عرصه‌های مختلف فعالیت می‌کنند، مسئولیت و نگرانی‌های بیشتری را احساس می‌کنند.

این کتاب در سه بخش و شش فصل تهیه گردیده است. در بخش اول تعریف کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری و نیز ضرورت و اهمیت آن در زندگی مدرن را در بر می گیرد. بخش دوم آن به تعریف محیط زیست و چالشهای پیش رو در زندگی بشر در دنیای صنعتی می پردازد و در بخش سوم جمع بندی و نقش کارآفرینی سبز در حفاظت و حمایت از طبیعت و محیط زیست را به بررسی و با ارائه پیشنهادات سازنده سعی در کاهش مخاطرات زیست محیطی و رعایت حقوق زیست محیطی، ظرفیت ها و زمینه های قابل اجرا در کسب و کارهای سبز و هم چنین موانع پیش روی کارآفرینانی که با ایجاد تعادل بین نگرانی های زیست محیطی و اهداف تجاری فعالیت می کنند، می پردازد و قصد دارد مسیر ایجاد تعادل بین تجارت و جنبه های محیط زیست گرایانه را برای کارآفرینان سبز، تا حدودی روشن نماید. هم چنین چالش های موجود در ایجاد یک کسب و کار سبز، از جمله منابع، زیرساخت های مناسب و منابع دانشی را مورد بررسی قرار داده و بر استراتژی های عملی جهت حمایت از کارآفرینان زیست محیطی و کمک در افزایش و بهبود مهارت ها را زیر بحث ها و حمایت های لازم تأکید می کند.

محتوای این کتاب به گونه ای تنظیم شده که برای تمامی سنین اعم از نوجوانان، جوانان و دانش پژوهان و صاحب نظران قابل استفاده باشد. هر کس در حد اطلاعات خود بتواند از مطالب کتاب بهره ببرد، در ضمن مطالعه این کتاب به کمک علاقمندان محیط زیست و کارآفرینی پیشنهاد می گردد.

از اساتید و صاحب نظران ارجمند تقاضا می شود با همکاری راهنمای و پیشنهادهای اصلاحی خود، ما را در جهت اصلاح و تدوین این و دیگر آثار یاری دهند. در اینجا، فرصت مغتنی است از زحمات و مساعدت های همکاری که در خلق این اثر نقش ذی قیمتی داشته اند قدردانی شود، با آرزوی بهترین ها برایشان.

همیشه سبز و خلاق باشید.

مولفین، بهار ۹۶